

Pædagogisk læreplan for Mikkelborg 2024

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#). Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Mikkelborg er en integreret institution normeret til 24 vuggestuebørn og 44 udflytterbørnehavebørn.

Åbningstid:

Kl. 7:15-17.

Adresser:

Rømersgade 27 st. (vuggestuen) og Rungsted Strandvej 320B (Udflytterbørnehaven)

Profil:

Der er pr. 1.9 2024 ansat 10 pædagoger, to medhjælpere og to køkkenmedarbejdere.

Mikkelborg handler om udeliv, naturdannelse, børnefællesskaber, anerkendende relationer og deltagelsesmuligheder, som giver barnet plads til at udforske sin omverden. Børnene oplever at være en del af et rummeligt og forpligtende fællesskab med plads til de store armbevægelser.

Samarbejdet mellem vuggestue og børnehaven udmønter sig bl.a. ved faste ugentlige besøg (tirsdag-onsdag-torsdag), når en vuggestuepædagog med skiftende børnegrupper på fire børn kører med udflytterbussen. Tirsdag og torsdag deltager denne gruppe i aktiviteter sammen med børnehavens yngste aldersgruppe (Tanglopperne).

I begge afdelinger er børnene delt i to stuer med tre faste voksne på hver stue. På daglig basis i begge afdelinger arbejder vi på kryds og tværs af stuerne.

Vores aktuelle tilsynsrapport beskriver netop, hvordan alle børn kender og er trygge ved alle voksne. Den store åbenhed mellem stuerne er bl.a. årsag til dette.

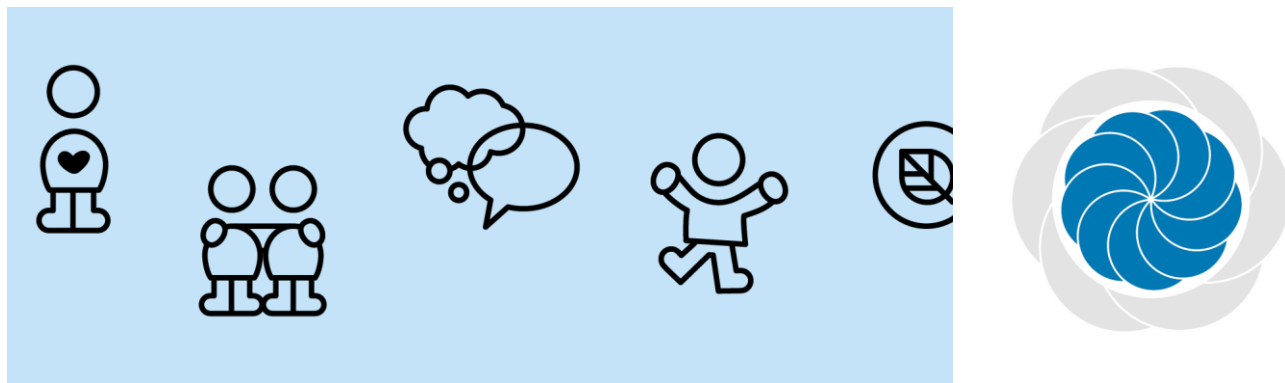
Vi har et pædagogisk miljø, hvor alle børn oplever at være en del af fællesskabet, og at børnenes perspektiv og bidrag er i centrum. Det gør vi bl.a. ved at være nysgerrige, stille åbne spørgsmål og følge børnenes spor.

De kommende fire år er vi en del af forskningsprojektet NAVADA, hvor vi sammen med forskere fra KP (Københavns professionsskole) arbejder målrettet med natur- og science pædagogik. Dette vil være omdrejningspunkt for vores pædagogiske praksis de næste år. [Forskningsprojektet NAVADA - Navada](#)

Mikkelborg deler pædagogisk leder med Stockholmsgave Centrum, og i hver afdeling er der en pædagog med ledelsesfunktion, som varetager den daglige drift.

Vigtige tider:

Børnehaven er i vuggestuen fra kl. 7:15-8:15 og igen fra kl. 16.00-17.00 (morgen- og eftermiddagsopsamling). Bussen kører kl. 8:30, (mødetid senest 8:25), og bussen lander på udflytteradressen kl. 09.15. Bussen kører igen mod København kl. 15:00.

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

“BØRN GØR DET GODT, HVIS DE KAN” (Ross W. Greene)

Vores pædagogiske praksis er i bund og grund baseret på en undersøgende og nysgerrig tilgang. Den er præget af en overbevisning om, at tillidsbaseret og omsorgsfulde relationer har afgørende betydning for børn og unges trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi praktiserer derfor også perspektivskiftet, hvor vi går fra “børn gør det godt, hvis de vil, til **børn gør det godt, hvis de kan**”. Herigennem har vi fokus det rette sted og trækker handlemulighederne tilbage til os selv, hvor der derigennem justeres på egen tilgang ved kravtilpasning og konteksttilrettelæggelse. Vi stiller spørgsmålet; hvad er barnets intension med handlingen ud fra perspektivet, at barnet gør det så godt, det kan.

Vi skaber rammerne for, at børnene får tillid til egne muligheder og kompetencer. At de kan realisere deres potentialer i læringsmiljøer og diversitetspræget fællesskaber, hvor deres perspektiver og selvbestemmelse inddrages i overensstemmelse med deres alder og generelle modenhed.

Vi tror på tydelige voksne som faste holdepunkter i børns omskiftende og tumultøse liv.

Vi tror på trygheden i, at børnene kender rammerne og fællesskabets grundlag.

Vi tror på, at der er omsorg at finde i tydelig rammesætning, hvor børnene kan mærke ro og nærvær gennem en forventelig og transparent ramme.

Vores fokuserede handleplansarbejde med en ressourceorienteret/forståelsesorienteret tilgang, udgør en del af vores hverdag, hvor vi særligt bruger “perspektivskiftet” til at reflektere over vores egne logikker og forholdemåder i forhold til specifikke udsatte børn.

”Tætheden og nærværen i hverdagen opnår vi bl.a. ved at have faste aftaler om positionering på legepladsen, altså at vores tilstedeværelse er tydelig og tryghedsskabende. Man kan sige, at det er vigtigt for os at være der, hvor børnene er...” (Greene)

”I dagligdagspraksissen forholder vi os blandt andet ressourceorienteret til børn i udsatte positioner, så i stedet for at fokusere på børnenes svagheder/udfordringer, forholder vi os aktivt til og fokuserer på deres styrker og kompetencer, i alt fra en-til-en metode til pædagogiske handleplansmøder, m.m.” (Greene)

Dannelse og børneperspektivet

Vi er optaget af dannelse generelt og naturdannelse i særdeleshed. Vi er optaget af, at pædagogen udforsker verden sammen med børnene og i mindre grad underviser børnene i og om naturen. Pædagogen definerer i langt mindre grad, hvad og hvordan børnene skal lære, og er optaget af at tilbyde et læringsrum, hvor der er mulighed for at danne egne erfaringer gennem egen udforskning og handling.

Børneperspektivet er centralt for vores pædagogiske praksis.

At barnet får erfaringer med at bidrage til og høste fra fællesskabet er afgørende for at blive et menneske, som kan følge et fællesskab og bidrage konstruktivt ind i det. Rummelighed og forståelse for andres perspektiver er med til at nuancere og udvikle. Det handler om at blive mødt på egne perspektiver og opleve indflydelse på sin dag. Et greb ind i det er bl.a. arbejdet med naturdannelse, hvor barnets oplevelse er selv at kunne danne hypoteser, undersøge og konkludere. Barnet får en stemme og bliver taget alvorligt.

Begrebet dannelse refererer til en dybere form for læring, hvor barnet, som aktiv deltager, forankrer værdier, principper og viden i egne personlighed. Dette vil være en rettesnor for barnet, så det fremtidigt kan orientere sig som et hensynsfuldt, kritisk og demokratisk menneske.

Ligestilling og demokrati medtænker vi i store og små træk i den daglige pædagogiske praksis, så børnene oplever, at de har indflydelse på og ejerskab over udformningen af dagligdagen og aktiviteter, som deres børnehaveliv består af.

Forskellen mellem børneperspektivet og barnets perspektiv er for os et vigtigt opmærksomhedspunkt. En ting er at kunne påtage sig barnets perspektiv gennem faglighed og erfaring. Noget andet er at være optaget af og acceptere børns egne forestillinger om og formidling af deres egen opfattelse af verden. Vi bestræber os på at sondre mellem vores syn på verden og barnets syn på verden.

Børnesyn og børnefællesskaber

Vi har et børnesyn, som tror på barnets ressourcer og ønske om at kommunikere og interagere med omverdenen. At børn ønsker at være en del af et fællesskab, ønsker at bidrage og deltage.

Adgangen til fællesskabet kan ind i mellem være udfordrende, og det er vores opgave at hjælpe barnet med at finde vejen ind i det. Ansvar for udfordringerne ligger ikke hos barnet men i samspillet og i læringsmiljøet. Alle handlinger er kommunikation, som har brug for voksne, som er nysgerrige på at forstå budskabet og kan hjælpe med at oversætte.

Vi tror på tydelige voksne, som er en autoritet i barnets liv. Forstået sådan at barnet skal opleve, at de voksne kan bruges til noget, er karavanefører, når verden bliver uoverskuelig eller utryg. Vi tror

på trygheden i, at barnet kender rammerne og reglerne i fællesskabet. Når barnet mestrer dagligdagen, kender rutinerne, har kompetencer til at handle i dem, så er der rum for læring og udvikling.

Leg

Leg er vejen til læring. Legens dna er forestillingsevne, fantasi, afprøvninger, forståelse af sig selv i verden, samarbejde, forhandling og øvelse. Legen har en værdi i sig selv og er en kontinuerlig og gennemgående del af vores dagtilbud.

Både vores inde- og udemiljø er indrettet til et bredt tilbud af legezoner. Zoner som appellerer til det vilde, det stille, det kreative, det fysiske og det sproglige.

Det vigtige er barnets oplevelse af, at leg er let tilgængeligt. At der er steder, som er sjove og udfordrende, at det er tydeligt, hvad man kan og hvor, og at der er voksne, som understøtter det gode legemiljø. Som giver en hånd med i forhandlingen, når det bøvler, når legen skal udvikles m.m.

Legen er grundlæggende for børnenes sociale og personlige udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasien, virkelysten, sproget, nysgerrigheden, selvværdet og selvoplevelsen.

Legen er en skabende virksomhed, som er karakteriseret af, at børnene skaber et fiktivt rum, hvor de kan overskride virkelighedens præmisser og skabe nye universer og virkelighedsformer.

Dette sker blandt andet ved, at børn gennem observation og refleksion tilegner sig og gengiver verden på en subjektiv og kritisk måde. Legen er dog ikke altid en mekanisk gengivelse af det sette og hørte, men er både en fortolkende og omdannende virksomhed, da den involverer forestillingsformen til at skabe meninger og sammenhænge, der ofte er originale og kreative.

Børnenes spontane og selvinitierede lege bliver derfor hos os både anerkendt og respekteret og gives betydelig plads i hverdagen. Det pædagogiske personale har hos os samtidig et ansvar for at træde varsomt og betænksomt omkring legens verden men også at være bevidste om deres potentielle, som rollemodeller, facilitatorer og "legekammerater". (*Pædagogiske positioner, Bernstein*)

Vi anerkender derfor legen som en kompleks dog helt vital del af børns liv. Med det i mente kan legen få brug for støtte og guidning fra det pædagogiske personale, for at alle børn kan få positive oplevelser af legemuligheder og- deltagelse. Legen skal derfor være en arena, som vi ser som et essentielt pædagogisk spillerum.

Leg er et socialt bindeled, som er båret af en udveksling af rollesætninger, samt social interaktion og- kommunikation. Legen skabes hånd i hånd med tålmodighed, kompromisløshed, engagement, forståelse etc. Legen kan binde fællesskaber sammen, men også bryde dem. Dog er dette et vigtigt element af børnenes dannelsesproces at kunne tåle begge dele.

Gennem legen træder børn nærmere fællesskaber og oplevelsen af at høre til (sense of belonging). Børnenes leg er et vindue til deres måde at agere i og forstå verden på, og det er derved pædagogers bedste metode til forstå børnene bedre på.

Læring

Vi arbejder med det brede læringsbegreb. Tilrettelæggelsen af det læringsrum, som børnene møder i løbet af dagen, er afgørende for den læring, som de har mulighed for at samle op. "Har mulighed for at samle op" handler om, at vi ikke kan vide eller planlægge, hvad børnene lærer i givne

aktiviteter eller lege. Men vi kan blive ved med at være nysgerrige på, hvad vi kan se, at de samler op. I deres lege, deres sprog og kompetencer. Den nysgerrighed er en del af vores planlægninger og evalueringer. I planlægningen lyder spørgsmålet: "hvad skal børnene have ud af det" og "hvordan vil vi undersøge om de får det?"

Vi er optaget af barnets deltagelsesmuligheder, og af at børn lærer på forskellige måder. Derfor tilrettelægges vi dagen med blik på både fysisk udfoldelse, mindre grupper med plads til mere dialog, sprog og mimik, artefakter og visualiseringer.

I forbindelse med de to årlige TOPI-vurderinger udarbejder vi fokuspunkter på alle børn. Det er små tiltag indenfor "zonen for nærmeste udvikling", hvor vi sammen med forældrene har fokus på det. Det kan dreje sig om udvidelse af ordforrådet, selvhjulpethed, eller lign. Vi etablerer mindre legegrupper ud fra fokuspunkter, hvor vi understøtter zonen for nærmeste udvikling.

Vi arbejder med flere forskellige læringsbegreber.

Læring som meningsgivende og lystbetonet. Læring skal som ofte bygges på barnets indre motivation. Derfor forløber læringsprocesserne bedst, når barnet har en naturlig lyst til at lære i samspil med fællesskaber på baggrund af undring og forundring, der stræber efter at udforske og finde svar.

Læring som en ligeværdig proces. Læring forstås af os som det modsatte af indlæring. Det skal forstås som en proces med udveksling og forståelse. Læring er således en oplevelse, som bliver erfaring, som bliver erkendelse.

Læring på egen hånd. Lad børnene opdage verden på egen hånd. De voksne besidder allerede meget information, viden og "sandheder". Børnene skal et langt stykke af vejen selv erfare verden. Vi skal være i stand til at lade dem opdage verden på egne hånd. Vi skal være åbne for, at de stiller spørgsmål og eksperimenterer på deres måde. Vi giver ikke altid svaret. Gennem dette kultiverer vi børnenes forestillingsevne og kritisk tænkning. Vi lader dem forstå, at voksne ikke altid har monopol på sandheden, og at de selv kan være med-skabere af viden (Læringssyn inspireret af Piaget)

"Når du lærer barnet noget, fratager du hans eller hendes chance, for evigt, for at opdage det." (Piaget)

Læring i naturen. Læringens muligheder er store i naturen. Den tilbyder en differentieret og uforudsigelig ramme for læring gennem sanselige oplevelser og omfattende erfaringer med naturens sæsoner, fænomener og dyr. Naturen kan, ifølge os, forstås som medunderviser, der helt på egen hånd skaber læreprocesser hos børn.

Læring gennem bevægelse. Fysisk udfoldelse og bevægelse styrker grundlæggende børnenes trivsel og udvikling. Det handler om børnenes problemløsningskompetence, rumopfattelse, sanseapparat, selvopfattelse og fokus. Det kan også være et redskab til at fremelske en positiv udvikling af mentale og emotionelle processer hos børnene. Dette kræver dog varierende ende fysiske-sansesmæssige aktiviteter, som giver børnene passende udfordringer, der matcher deres kompetenceniveau (zonen for nærmeste udvikling).

Børnefællesskaber

Vi ser et godt børnefællesskabet som alt afgørende for god udvikling og trivsel. I et fællesskab, hvor man bliver udfordret, motiveret, øver sig, får gode venskaber, griner helt nede fra maven, er modige sammen og alt muligt andet, kan man vokse og udvikle sig.

Det afgørende er, at alle har lige adgang til børnefællesskabet, og der er det de voksnes opgave at skabe en ramme, som sikrer det. Børnene lærer at rumme forskelligheder, at lytte og sige til og fra, at bruge sit sprog, når noget er svært. Vi har øje for dem, som kan befinde sig i periferien i kortere eller længere tid.

Vores fokuspunkter bruger vi til at sammensætte legegrupper, som kan hjælpe børnene ind i fællesskabet, styrke de sproglige kompetencer, understøtte legekompetencer og meget mere.

Børnefællesskaber udgør en afgørende ramme for børns udvikling og trivsel, og nøglen til et sundt fællesskab ligger i deltagelse og inklusion. Deltagelse handler ikke kun om fysisk tilstedeværelse, men også om at give børn mulighed for at bidrage aktivt til fællesskabet på deres egne præmisser. Det indebærer anerkendelse af børns stemmer, interesser og behov og skaber en atmosfære, hvor alle føler sig værdsatte og respekterede.

Inklusion er hjørnестenen i et sundt børnefællesskab, hvor forskelligheder fejres og accepteres. Det er afgørende at skabe rum, hvor alle børn, uanset evner eller særlige behov, kan deltage fuldt ud og føle sig som en integreret og værdifuld del af fællesskabet. Inklusionen handler dog ikke kun om at kunne tolerere forskelle, men om aktivt at søge at forstå og værdsætte dem, hvilket skaber et rigere og mere mangfoldigt miljø.

Et stærkt børnesyn er en forudsætning for at opbygge meningsfulde fællesskaber for børn. Det indebærer at anerkende børn som kompetente og handlekraftige individer, der har ret til at deltage i beslutningsprocesser, der vedrører dem selv og deres hverdag. Et ressourceorienteret børnesyn fokuserer på børns potentiale og styrker og skaber rammer, hvor de kan udforske, lære og udvikle sig i trygge og støttende miljøer.

Sammen udgør deltagelse, inklusion og et positivt børnesyn fundamentet for børnefællesskaber, der fremmer trivsel, læring og udvikling. Ved at prioritere disse værdier skabes der fællesskaber, hvor alle børn føler sig set, hørt og værdsatte, og hvor de har mulighed for at blomstre og nå deres fulde potentiale.

”Vi skaber os selv i det vi skaber sammen med andre.”

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det gør vi med et stærkt pædagogisk fundament, som består af de ovenstående temaer.

Derudover har vi en tydelig struktur, som børnene lærer at kende gennem rutiner og tydelige nærværende voksne.

Vores fokus er på barnets trivsel. Det starter i døren til vuggestuen og ved bussen, hvor vi beder forældrene om en hurtig afsked. Forældrene får besked på ikke at stå og vinke, til bussen kører.

Barnet er her i fokus. Når barnet er afleveret til en voksen og træder ind på stuen eller op i bussen og sætter sig ved siden af en ven, så skal barnets fokus være på børnefællesskabet og relationerne i og ikke på mor eller far.

I vuggestuen afleverer forældrene børnene i døren til stuen, så de lege og fællesskaber, som er i gang på stuen, ikke forstyrres af mange voksne ud og ind af døren. Om eftermiddagen er forældre velkomne til at slå sig ned.

Vi er opmærksomme på, at alle barnets udtryk har et budskab. Derfor lytter vi med både øre og øjne. Vi opdeler i mindre grupper, så det enkelte barn får plads. Vi understøtter børnenes leg, så det enkelte barns selvværd styrkes gennem kompetencer til at sige til og fra, forhandle, give plads og tage plads.

Vi inddrager børnene i dagligdagens opgaver, så barnet føler sig værdifuld. Vi lytter til deres perspektiver og ideer og ændrer planer, hvis der kommer nyt på banen.

Det gode læringsmiljø starter hos pædagogen, som har ansvaret for det læringsrum, der stilles til rådighed. Læringsrummet er her både det fysiske og det mentale; det som pædagogen byder ind med som menneske, fagperson og rollemodel.

I vuggestuen planlægger vi vores daglige grupper ud fra alder, barnets aktuelle robusthed og nærmeste udviklingszone. Vi tilretter aktiviteterne efter om det er sprog, at kunne dele, motorik m.m.

Vi følger i så høj grad som muligt barnets dagsform og interesse og møder barnet i det. Det er ikke barnet der udelukkende skal følge gruppen/den planlagte aktivitet.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I vuggestuen tager vi god tid til indkøringen i tæt samarbejde med forældrene. Vi har god tid til, at barnet kan blive tryk i hele huset. Vi har derved lettere ved at finde en god gruppe til barnet og aktiviteter, som kan passe til barnets behov og udvikling.

Via dagbøger fortæller vi om dagens bedrifter og tager dialogen om eftermiddagen om det enkelte barns dag og trivsel.

Det er hele tiden en vekselvirkning mellem blide puf ud i nye udfordringer og en tryk favn.

I udflytterbørnehaven er forældresamarbejdet ikke så tæt på daglig basis, da man ofte kun mødes i kort tid ved bussen, hvor mulighederne for dialog ikke er gunstige, særligt ikke længere eller svære samtaler. Kommunikationen foregår derfor mest telefonisk, opkald/sms eller gennem Aula. Forældrene opfordres til at komme ind i Opsamlingen, hvis de har noget på hjertet.

Samtidig har vi årlige forældresamtaler både opstartssamtaler og skolesamtaler, som bl.a. handler om barnets nuværende fokuspunkter, som vi kooperativt finder en fælles sti for. Vi kan f.eks. drøfte alt fra generel trivsel og udvikling eller opdragelse og tydelige rammer og om at være en autoritet uden at være autoritær (forældreguidning) – Samtidig pålægger vi os også en forståelsesorienteret retorik og refleksion om forældres virke som primære omsorgspersoner, dette er for at lægge grundstenene til et tillidsbaseret samarbejde.

Til samtalerne taler vi om, hvordan børn også skal opleve at være en del af et forpligtende fællesskab, hvor man rummes, hvor der sættes grænser, hvor sproget bruges, hvor man regulerer sig og venter på tur, og grundlæggende øver sig i at handle kontekstbaseret.

Rammesætning er også omsorg. Den norske forsker Thomas Nordahl siger ”Børn som ikke får tydelige grænser/rammer, er som at have en altan uden rækværk. Enten bliver man i dørbånbningen eller også falder man ud over.” (frit oversat) Børn bliver trykke sammen med autentiske og tydelige voksne, som tager ansvar og bygger rækværket.

Vores tænker er, at forældresamarbejdet skal bygge bro mellem barnets livsverdener, og som et bindeled, et fælles ståsted, hvor det pædagogiske personale og forældrene mødes og finder hinanden, så barnet imellem børnehavelivet og familielivet kan mærke sammenspillet og den røde tråd, uden at de to verdener udvander eller forandrer hinanden grundlæggende set.

Broen og dets rækværk bygger vi både forebyggende og aktivt sammen med forældrene, hvor vi igennem hele samarbejdets forløb orienterer os imod at se forældrene som en ressource.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn kan være i udsatte positioner på mange måder. Det kan være skilsmisse eller sygdom i familien. Det kan være sproglige eller motoriske udfordringer. Det kan i kortere eller længere perioder være svært at overskue og handle i det store fællesskab, som en institution kan være, og som betyder, at barnets handlinger bliver uhensigtsmæssige.

Børn trives, udvikles og dannes i fællesskaber, og vores opgave er at sikre, at alle børn har lige adgang til fællesskabet med de ressourcer, som de har.

Overskriften for os er inkluderende fællesskaber, som de voksne har ansvaret for at vedligeholde. Med ”de voksne” mener vi både det pædagogiske personale og forældrene.

Vores opgave er, at skabe læringsmiljøer som kan rumme de forskellige behov, som børn har. Det betyder, at vi arbejder med en vekselvirkning mellem det stille og det vilde. At fysisk aktivitet som fx ”Heavy Muscle work” og dans integreres i aktiviteter. At vi arbejder i mindre legegrupper, hvor der er en voksen tæt på til at guide legen, relationerne så nye erfaringer dannes.

Forældrene har en vigtig rolle i dialogen med deres børn omkring andre børn og deres handlinger. Vi har alle ansvaret for det inkluderende fællesskab; også når det bøvler lidt. Dette vil vi sætte mere fokus på det næste år.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Det skoleforberedende arbejde starter allerede i vuggestuen; hvis vi tænker Livsduelighed som forberedelse til de udfordringer som vi møder i livet. Og skolestart er den første store milepæl; et ukendt miljø, som har forventninger.

I børnehaven arbejder vi fra august til maj i aldersopdelte grupper. Her stiger forventningerne til koncentration, samarbejde, kompetencer og udholdenhed.

Når de bliver de ældste arbejder vi med modet til at prøve nye ting, til at fejle og prøve igen og til at hjælpe hinanden.

Vi arbejder i projekter over længere tid, hvor kompetencer bygges på. Vi opfordrer til at de store hjælper de yngre og bliver inddraget i arbejdet med at styrke fællesskabet.

Vi samarbejder med Sølvgade skole i "Stærk overgang", og deltager i Sølvgadedag; legebaseret fællesskabsdag organiseret af lærer og 3. Klasse og så besøger en børnehaveklasse i løbet af efteråret.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Mikkelborg børnehave er stranden og havet en vigtig del af vores pædagogiske læringsmiljø. De mange oplevelser med sand, tang, vand, muslinger og småfisk giver mange gode erfaringer og læring.

Børnehaven og vuggestuen tager sammen på heldagsture til skove i Nordsjælland, som udforskes ud fra ”Vild Pædagogik”-teorien.

I vuggestuen er parker og nærliggende legepladser rammen for ture ud af huset.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vores legeplads i børnehaven er vores primære pædagogiske læringsmiljø. Det rummer både fantasilegen, konstruktionslegen, den fysiske leg og meget mere.

Vuggestuen har en mindre legeplads, hvor der dyrkes tomater, krydderurter og frugtbuske. Vuggestuens legeplads er også scenen for kreative aktiviteter. F. eks "Kunst på 20 minutter"... kan man male med et æble eller en grangren? Det afprøver en voksen sammen med 4 børn. Æblet er sat fast på en lang pind, og så males der på skift på et kæmpe lærred. En anden dag maler en anden gruppe børn i 20 minutter, og da det er færdigt, hænges værket op i vuggestuen.

Vigtigst indeholder den et årshjul med "opgaver" som skal løses. Her tænker vi på vores urtehave, bede til insekter og sommerfugle, drivhuse med tomater og ærter, kompostbunken, der skal passes, og meget andet. Alt sammen aktiviteter som er "forpligtende" for både børn og voksne.

Dette arbejde indeholder både det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø. Børnene har medindflydelse på hvad, der plantes, hvad de har lyst til at fordybe sig i. Smage, dufte, konsistens og meget andet er en del af deres dagligdag det meste af året. Om vinteren nyder vi marmeladen, birkesaften, suppeurterne og meget andet.

Når vejret viser sig fra sin vilde side, er vi inde på stuerne. Her arbejder vi med små rum i rummet. Vores mål er at rummet er indrettet således, at der er plads til gode lege i mindre kroge. At den vilde leg ikke er lige ved siden af dukkekrogen, og at det er tydeligt for børnene, hvad man kan lege hvor, og hvor legetøjet er. Vores forskellige aktiviteter og børnenes bidrag, gennem året, har plads på væggene i børnehøjde.

I foråret 2024 etablerede vi en stor køkkenhave med drivhus.

I vuggestuen benytter vi alle rum til børn og voksne i mindre grupper. Stuerne 'Rosenborg' og 'Amalienborg' er rammen for rollelege og tumlelege. Der er altid mulighed for at kunne trække sig fra hurlumhej på gulvet og finde ro ved bordet med modeller eller andet. Og der er altid en trykfavne på gulvet, man kan søge over i.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Vi har valgt at illustrere vores arbejde med læreplanstemaerne ud fra vores dagbøger. Dagbøgerne indeholder et bredt udsnit af arbejder på tværs af alle 6 læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag

- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Oplevelsen af mestring i egen dagligdag og kompetence for deltagelse.

Rutiner, tryghed og trivsel.

Heltegerninger og logbog med børnenes perspektiver

I dag har vi været til endnu en heltesamling (morgensamling) Vi spurgte, om der var nogen, som havde oplevet/udført nogle heltegerninger siden sidst. Det var der sørme. Én fortalte, at han var blevet hjulpet, da han kaldte på hjælp ved klatrestativets lodrette klatregrebsvæg, En anden fortalte, at han havde hjulpet sin mor op fra sofaen, fordi hun synes, det var hårdt at komme op og stå igen. Flere talte om, at der tit var nogle af Tanglopperne, man kunne hjælpe med at få sko på... Så heltegerninger er der masser af, og derved også helte i børnehaven 😊 😊

Til samlingen introducerede vi også et nyt koncept hos Sælerne, nemlig vores logbog. En bog, som skal bruges til at indfange børnenes perspektiv på det, vi laver ved turene/aktiviteterne. Vi vil starte med at skrive ned i den løbende på eller efter hver tur og prøve at følge op på de perspektiver, der bliver tilkendegivet.

Efter morgensamlingen løb vi på legepladsen, hvor der blev drønet hårdt til i pedalerne, udfoldet fantasi med mælkekasser, hyggelæst i ly for regnen, høstet jordbærmynte, chokolademynte, marokkansk mynte og pebermynte, som vi så lavede te af blandet op med sukker og citroner. Så vi glæder os til i morgen, hvor teen har stået og trukket og kølet af.

Tanglopper

I dag har Tanglopperne igen været samlet.

Vi er 10 tanglopper pt og de voksne i gruppen er Mie og Lone.

Vi starter vores gruppedag på samme måde hver gang.

En voksen går rundt og siger godmorgen og giver hånd til hvert barn og nævner barnets navn. På sigt er det børnene, der på skift skal gå rundt og sige godmorgen.

Derefter synger vi en sang med bevægelser til og laver et kampråb - pt er kampråbet "Tanglopper"

I dag gik vi på Solstuen og legede med hinanden - det betød, at vi også øvede os i at tage regntøj af. Og vi havde god tid til det.

Vi øver også, at børnene kommer godt ind og ud af legene med hinanden.

"Må jeg være med?" og "Tak for legen". -Det hjælper børnene med at være tydelige og konstruktive i deres lege med hinanden.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

At opleve sig som aktiv deltagende i fællesskabet

- **At have adgang**
- **At inkludere andre**
- **AT have indflydelse**

Læringsmiljøet i leg, rutiner og turer ud af huset

Dagbog 27.6

Wooowww sikke en dag 🤪 🐛 🐜 🐞 🐟 🐸 🍀 med jeres skønne nysgerrige børn. Vi blev sat af, og så gik vi afsted ud på eventyr.

Vi fandt vores base; et stort shelter. Vi startede med vand, knækbrød og æbler. Så var vi klar til nye eventyr.

Det var et meget bakket terræn med skrænter, små broer, stensætning, vild natur og en masse krible krable, der kunne studeres. Vi gik tilbage og spiste frokost i skyggen under de store træer. Efter frokost blev sovebørnene og vuggestuen puttet. De andre sad, lå i skyggen, hvor vi sang nogle sange.

Så gik vi igen på opdagelse ned til Furesøen, hvor der blev besteget vilde skrænter, ligget på maven og kigget ind til måske en grævling hule eller en edderkoppehule. Der blev fisket i søen og fanget små vanddyr, men vandet var helt grønt, og der var mange bud på hvorfor 🤔. Så var

klokken mange, og vi gik tilbage til basen, hvor vi fik boller, æbler, rosiner og en røverhistorie som Rene fortalte til stor morskab for alle 😊

Fælles tur

Sæsonens sidste heldagstur, skulle vise sig at blive en fantastisk affære... En tur fra Badebyen i nord til Åsevang i syd, over et knoldet og kuperet terræn med en altid tilstedeværende fantastisk udsigt.

Vi mødte flere gode steder undervejs, hvor vi gjorde holdt og udforskede omkring os. Der blev tid til vilde kurrelege på skrænterne, eksperimenter med andemad, højtflývende interimistisk gyng, oldtidssten klatring, skovhindbær-plukkeri, ådselbille redning, skovsnegle hypoteser (Kan snegle grave huller? 🤔), Soppelege med ploppende strandsand mellem tæerne, skraldehelte indsamling i skovbunden, og sidst men ikke mindst stiftede vi også bekendtskab med en snog på vores vej 😊

Afrundingen på dagen er, at børnene klarede strabadserne og de høje stigninger med bravour. Men jeg har dog lovet, at den næste skov bliver helt flad 😊 😊

Onsdag i vuggestuen 🌸 🌻 🌼

I dag har 6 børn leget på Rosenborg 🌻 Vi har sunget sange, leget med klodser og modellervoks, blæst sæbebobler og kravlet i puderne... 😊 🌸 ❤️

5 børn været på tur rundt i byen 🌻 hvor vi har set busser 🚌 lastbiler 🚚. 4 børn har været på legepladsen 🌱 der blev kørt på cykel 🚲 lavet sandkager i sandkassen 🍷 og rutsjet 🌸

4 børn har været på Amalienborg sammen med L. Vi har bygget med klodser og magneter og kørt med biler. Vi fandt en myre på gulvet, der gik meget tid med at se på den, både med og uden forstørrelsesglas.

Vuggestuen:

De små formiddagsgrupper sammensættes med blik for relationer ud fra venskaber, alder, interesser. I de små grupper har vi større mulighed for at hjælpe børnene ind i relationer. Børnene har mulighed for medindflydelse på, hvad vi skal i dag

I dagens løb taler vi om følelser; ked af det, sur, glad. Vi tager os tiden til at være nærværende og hjælpe børnene igennem de store, svære følelser.

Vi hjælper børnene til at blive opmærksomme på andres behov for hjælp. Vi prøver at imødekomme børnenes evt. valg af voksen ved indkøring (hvis barnet hellere vil en anden voksen end den vi har valgt) ved bleskift, ved måltider (hvis barnet har et specielt ønske om at sidde sammen med en særlig voksen)

3 juni 2024

Mandag i vuggestuen (-:

I dag har to børn leget på Rosenborg, hvor vi legede med vand og vores vandlegetøj.

Fire børn og en voksen har leget på Amalienborg. Vi har kørt biler gennem vores store rør, samlet bilerne sammen og så forfra igen. Det var en god koncentreret formiddag med samarbejde, vente på tur og andre sociale kompetencer.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Læringsmiljøet: muligheden for al form for kommunikation og de voksnes nysgerrighed for forståelse af intension og barnets perspektiv.

Det handler om adgang til fællesskabet, om leg, rutiner og dialog 1:1 og i store og små grupper.

Vuggestuen:

Vi har vores temaer i løbet af året; æbler, sommerfugle, forberedelse til jul, forberedelse til julefest, sommerfest.

Vi taler om emnerne, har fokusord, læser, tegner, maler.

Vores måltider. Vi taler om maden, hvordan ser den ud, hvordan dufter og smager på den. Børnene har selvbestemmelse omkring, hvad de vil spise/have på deres tallerken. Vi sætter ord på, når børnene øser op, servicet. Når vi har madgrupper, er der også snak om råvarer og tilberedning.

De små grupper, børnene er delt op i om formiddagen, understøtter muligheden for at have fokus på sproget; hvem er her, hvem mangler vi, hvad skal vi lave. Der er god mulighed for at understøtte børnenes mulighed for at fortælle om tanker, følelser og oplevelse.

Mandag i vuggestuen 😊

I dag har 6 børn leget sammen på Rosenborg ❤️ Vi har læst bøger, leget med mad, Lego og dyr 🐾 Og så har vi sunget sange på livet løs 🎵 🎸 😊

4 børn har været i alrum ☀️, hvor der er blevet leget med biler og magneter 🌸 🚗 Vi har også lavet masker ud af vores hænder 🎭 🖍️ 🖍️ 🖐️

8 børn var også på stuen sammen med P. og L. Vi har leget med biler, dukker og læst bøger.

4 børn har været i det lille al-rum med P. og vi har ryddet op i vores rodebøtter, hvor der også var farver og sakse og forstørrelsesglas, og vi legede med det hele.

Det var egentlig meningen, vi skulle finde en fjeder til vores foldebord, men den fandt vi ikke.

Så har vi også fået en del løbeture på gangen for lige at brænde lidt energi af og for at give ekstra-plads til den gode kartoffelsuppe med brød og ristede kikærter

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Det handler om robusthed, sanser og erfaring med egne ressourcer.

Læringsmiljøet er Natur og legeplads, afprøvelser, og samarbejde

En tirsdag uden sidestykke, så enkelt er det bare... den har budt på mangt og meget, alt fra mudderleg i sandkassen, til hemmelighedsfuldt hyg-og-byg, højt sat armgangs træning, små fællesskabs brætspil, susende pedal spind på cykelbanen plus lidt vilde stunts, sanselig massage-terapi i faldunderlaget, krible-krible fangster i Biotop kasser, festlig fodboldkamp på græsset.

Derudover har man kunnet hjælpe med at lave en lækker sommersalat til frokost. Alle dele af salaten leveret direkte fra køkkenhaven, agurker fra drivhuset, samt hindbær, tatsoi kål og bataviasalat fra bedene. Alt dette kunne man hjælpe med at plukke, hakke og forberede til maden 😊. Fantastisk øvelse i koncentration og finmotorik 😊

Pandekager og blomster

Sælernes dag har stået i blomstens tegn, for i dag gik jagten ind på de bedste blomster til en lækker sommersaft. Vi delte os op, så et hold blev hjemme og samlede Hybenrose blade og stablede bål og hugget brænde til.

Et andet hold tog ud i nærområdet på må og få og ledte efter de sidste rester af hyldeblomst, det blev dog kun til en smule, da både heden har svitset mange af blomsterne og så stod en mur af

brændenælder i vejen for resten 😊

Fangsten blev dog stadig blandet op med hybenrose og jasminblomster, plus citron og et skvæt sukker, og så om vi ikke nu venter i spænding på, at den lækende sommerdrik snart er klar, da den lige skal trække fire dage 😊

Efter frokost skulle der laves pandekager på bål til eftermiddagsmad, og her var Sælerne endnu engang på banen. De hjalp med at hælde dej ud på banen, vende og dreje og flytte pandekagerne undervejs... og vi må blankt erkende, at vi har en del pandekagemestre i børnegruppen 😊 😊

Hele herligheden blev nydt i fællesskab med de andre aldersgrupper med snask i form af rabarbermarmelade, jordbærmarmelade og vores egen mælkebøttesirup 😊 🙌

Vuggestuen

I vuggestuen bruges rummene til motorisk udfoldelse. Den lange gang bruges til at løbe, køre på motorcykler, kravle i rør og lege med vægaktiviteterne.

Vi bruger den store madras på Rosenborg til både det vilde og det stille.

Vi tager på ture til parker og legepladser, hvor der er nye muligheder for at bruge sin krop.

Vi sanser i Botanisk have og på vores egen lille legeplads.

I samarbejdet med vores køkken introduceres børnene til deltagelse og smagsoplevelser.

Vi arbejder med sansemotoriske lege som "heavy muscle work", børneyoga, dans og leg med sanseplader.

Trylledej og morgengymnastik.

I formiddags blev der tilbudt morgengymnastik med nogle gode grovmotoriske bevægelser, sang og koordination. Der blev også pumpet luft ind i nye fodbolde, der blev spillet med, og flere børn bygger og leger med mælkekasserne. 😊

Til frokost fik vi en dejlig spaghetti med tomatsovs og grønne ærter og parmesan til 🍝

Efter frokost blev der leget tværs på stuerne, og på Strand-stuen kunne man male sine tryllefigurer med vandfarve, eller male en tegning, hvis man ikke havde fået lavet trylledejsfigurer.

Der blev også leget "jorden er giftig" i garderoben, en sjov leg fra i går 🍷

Fastelavns tema Mikkelborg 🇩🇰

Så har vi taget hul på vores fastelavns tema, med forskellige aktiviteter, ture og fælles lege.

Mandag var sat op til støvlekast, som er en gammel leg. Børnene var meget optagede og deltog aktivt, der blev målt hvor mange meter støvlen fløj afsted. De børn, der ikke ville deltage, var på tur over i skoven og indsamle grene til fastelavnsris.

På legepladsen kunne man lege en vild leg, som gik ud på, at man prøvede at få den anden at miste balancen ved at slå modstanderne med en pude.

Inde på en af stuerne fik børnene mulighed at lave fastelavnstønder af en toiletrulle, som pyntedes op med silkepapir, snor og "mønstrestempler stempler" i forskellige forme. Det blev lavet nogle rigtig flotte tønder, som vi skal få hængt op rundt om i stuerne ✨

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Læringsmiljøet er “ Vild pædagogik” Nysgerrighed, forståelse af sammenhænge og køkkenhaven

Torsdag 🍌 🍌

Så blev det torsdag 🌸

I dag var dagen hvor nogle af vores kartofler skulle graves op 🍌 🍌 , og der var rigtig mange, der ville hjælpe. Der blev trukket, hevet og gravet med hænder, spader og skovle, så vi har alle fået sorte negle 🤪 Der blev gravet to slags kartofler op, dem i jord og dem, vi har plantet i ålegræs. I morgen skal vi spise dem til frokost, det bliver spændene at se, om der kan smages forskel 🍌

Vi spiste alle frokost inde og blev inde og legede, tegnede, perler og spillet spil. Det er en fornøjelse at se børnene lege på kryds og tværs, og der opstår nye små fællesskaber.

Til frugt så vi en film, Eventyret om den vidunderlige kartoffel, hvordan man opdagede kartofflen, og hvordan den kom til nord.

Vuggestuen

Jord til bord, som starter i foråret med såning, udplantning og vanding for så senere på efteråret at kunne høste og smage. Vi har forskellige krydderurter, bærbuske og grøntsager.

Vi har sommerfugleudklækning hvert forår, hvor børnene følger med fra puppe til sommerfugl. Når alle er klækket og flyveklar, sætter vi dem fri.

Vi går ture i Botanisk have, hvor vi kigger efter krible/krable og dufter til forskellige planter, blomster og buske. Vi taler om at passe på dyr og planter.

I parkerne fx Kongens Have løber børnene og bruger deres energi.

Vi tager med børnehaven på deres heldagsture, hvor de oplever naturen på den vilde måde. Vi spiser i det fri og sover middagslur i shelter. De bevæger sig på ujævnt terræn, løber op og ned ad bakker, klatre på væltede træer og roder i skovbunden efter små dyr.

Regntøj og birkebark

I dag har vi i Sælgruppen øvet os gevaldigt på selvhjulpenhed i garderoberne, for da vi var landet skulle alle have regntøj på, da det trak op til uvejr. Men regnen kom altså aldrig rigtig, ikke desto mindre skulle vi afsted på skovtur i vores lokale skovstykke.

Det er efterhånden blevet et kæmpe vildnis. Aldrig har det været så tilgroet, aldrig har vi hørt spættten hakke så højt i trætoppene, og aldrig har der været så meget kravl i skovbunden.

Vi gik straks væk fra stierne, og fandt kæmpe kolonier af bænkebidere og leopardsnegle, tusindben og edderkoppemødre med deres æggepupper. Flere var heller ikke sene til at finde et par gedigne væltede klatretræer og lavet lidt friklating.

Dernæst høstede vi birkebark i flere posevis til båltænding, så der blevet øvet finmotorik i stor stil, når birkebarken skulle hives fra stammerne.

En tur fyldt med god stemning og endnu bedre initiativer 😊

Da vi kom tilbage til Mikkelborg, spiste hele Sælflokken samlet udenfor ved langbord. Der blev skålet til skyerne, mens vi spiste nye kartofler, fiskefileter, ærter og stegte asparges 😊 😊

En skralde-installation på Havestuen

Jeg havde iscenesat en lille "skralde-installation" parret med lyd fra en skraldebil, som ventede på børnene inde på stuen, når de kom ind. 🚗

Tanken var at prøve fange børnenes tanker og ideer om det de så, og nogle indledende spørgsmål, jeg spurgte dem, var "Hvad er det her, hvad kan I se?"

Børnene delte en hel masse historier og tanker om, hvad skrald er, og hvor det skal hen, blandt andet:

- Det skal smides ud, når man ikke bruger det, for ellers vil det bare ligge over hele gulvet.
- Det skal ikke smides ud i naturen, fordi dyr kan dø, hvis de spiser det.
- Plastik, det er noget, der kan være blødt og hårdt, og man kender, at det er plastik, hvis man presser det sammen, og så bliver det stort igen.
- Æble skal smides ud i den grønne(bakke), fordi det er en billede på et æble.

Det afsluttedes med, at de kom frem en og en og sortere skraldet, hvor de syntes, det skulle hen. Der var ikke noget rigtigt eller forkert.

Naturens lyd?

Vuggestuen og tanglopperne som lydforskere: " i skoven fandt vi et dejligt sted, hvor vi kunne sætte os på et tæppe. Her blev vi opmærksomme på skovens lyde, nogle kunne høre fugle, vinden og træernes blade. Da vi havde siddet der lidt, gik vi på lydjagt. Børnene trampede på kviste og grene, og slog med pinde på hule træer.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Læringsrummet er erfaring med forskellige materialer og et rum for børnenes egne udtryksformer, gerne rum som ikke er voksenstyrede men baseret på børns egne afprøvelser.

Havudsigt, bamsehospital og torden-rumlen

Sikke en dag, der har ikke været meget tid til at stå stille, når man har så mandagsfriske børn, som vi har i Mikkelpark.

Dagen har været præget af kunst på bakken, hvor man kunne male på lærred-staffeli med udsigt over havet.

Mælkekasser er bygget om til flyvemaskiner, der har været friske kasteøvelser med basketbolde, mudderpølene er blevet klattet med og vandpytterne er blevet hoppet i både med gummistøvler og bare tæer.

Puderummet er blevet udfordret med både bamsehospital og parkour klatring på ribberne. Farverige og fantasifulde kreationer er kreeret med kridt, og spændende krible-krable dyr er fundet under gamle brædder. Men dagens begivenhed var dog altså, da himlen åbnede sig og tordenguderne skulle vise sig frem her til formiddag. Det var en stor oplevelse 😊 og ganske hyggeligt, at sidde og spise knækbrød under halvtage, mens regnen faldt tungt på tagene og tordenrumlet 😊 😊

Æg, æg og æg

Woow sikke en uge i Mikkelborg 🐣🐣, der er blevet sået og lavet karsebakker. Der er blevet malet på hårdkogte æg. Vi har været i hareskoven 🐰, hvor vi kiggede efter påskeharen 🐣. Der er blevet trillet æg ned af bakken, løbet æggeløb med et æg på en ske.

Vi har holdt påskefrokost med bordpynt, som børnene havde lavet. Og i dag fredag sluttede vi påskeugen af med at finde påske æg, som påskeharen havde lagt på legepladsen. 🐣🐣

Vi ønsker jer alle en rigtig dejlig påskeferie. Og glæder os til april måned, hvor vi rigtig skal i gang med at så, plante, sprede hestepærer gødning, luge og gøre køkkenhaven klar.

Rasleæg og Bønnestagen

I dag har vi haft gruppedag, og alle krabberne har været samlet og lavet en masse sjove ting. Vi startede med at samles inde på Solstuen, hvor vi sang goddag-sang og fik sagt hej til alle.

Vi er så småt startet op på et bønneprojekt, hvor vi vil se på, hvad man kan med bønner, kan vi få dem til at spire på forskellige måder, eksperimenterer medgive de vokser bedst. Kan man spise dem, kan man bruge dem til noget helt andet. Og i den forbindelse har vi i dag til samling læst "Hans og bønnestagen" imens vi fik lidt formiddagsmad 🍷

Herefter delte vi os op i to hold, hvor det ene hold legede på legepladsen, mens det andet hold gik i krea - her malede vi på toiletruller. Efterfølgende byttede de to hold. Og når malingen er tør, skal rullerne laves til rasleæg. Vi kiggede på tre forskellige slags tørrede bønner: sorte, røde og kidneybønner. Det er disse bønner, som skal lave raslelyde i vores rasleæg.

Ideen er, at vi skal lave en masse sjov og musik med rasleæggene, og måske kan vi lave et lydbillede til "Hans og bønnestagen", næste gang vi læser den op 😊

Kreativ tirsdag 🍏🍎

Æble-tirsdag

I sidste uge var krabberne på æblerov 🍎, og vi fik høstet en masse æbler. Så i dag skulle vi lave æble-kunst. Der blev stillet to store lærreder op, og der var maling og æbler, og så blev fantasien sluppet løs. Alle, som havde lyst, deltog, og det var kun æbler, man kunne male med

S. fik hjælp af andre børn med at beskære vindrueplanterne i gården, så vindruerne kan få noget sol og blive søde 🍇

D. 4 december.

Mandag i vuggestuen

I dag har 4 børn været i det lille alrum sammen med en voksen. Inden formiddagsmaden lavede vi trylledøj, hvor vi fik blandet mel, vand, salt og olie. Vi fik sanset en masse og leget med mel. Da dejen blev klar, rullede vi den ud og lavede nogle julefigurer med udstikkere

Fire børn og en voksen har leget i det store alrum. Vi startede med at tegne vores hænder, klippe dem ud og puttede glimmer på.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Vores grundlæggende pædagogiske fokus er på børnefællesskaber og barnets oplevelse af at mestre i den verden, der omgiver det.

Vores evalueringer er centreret omkring kvaliteten af det læringsmiljø, vi stiller til rådighed for børnene.

Det gælder både de fysiske ressourcer som indretningen, materialerne, legepladsen m.m. og de læringsrum, de voksne stiller til rådighed med deres anerkendende tilgang, planlægning, kommunikation og børneperspektiv.

Vores arbejde med Topi og fokuspunkter er et godt evalueringsredskab. Fokuspunkterne er data, som vi kan følge udviklingen på. Har barnet samme fokuspunkt gentagne gange, giver det anledning til at kigge på læringsrummet. Har mange børn samme fokuspunkt giver det anledning til nysgerrighed. Fokuspunkterne danner basis for legegrupper med konkrete mål, som vi evaluerer på.

I vuggestuen er Sprogtrappen vores løbende evaluering af både børnenes udvikling men også vores måde at tilrettelægge læringsmiljøet. Vi kan ud fra vurderingerne målrette både indretning og læringsmål. Vi arbejder med smtte-modellen på 4 årlige projekter og på forløbet i de aldersopdelte grupper.

De aldersopdelte grupper løber fra ultimo august til ultimo april.

I Børnehaven skrives der som forsøg logbog sammen med børnene, hvor deres udsagn og refleksioner efter aktiviteter er nedskrevet, når der har været ture eller aktiviteter.

Evalueringen af læringsrummet er til løbende dialog. Især refleksionen over den voksnes perspektiver og blik på egen praksis i forhold til, hvad børnene fik ud af det.

Stillede jeg et læringsrum til rådighed, som gav mulighed for medindflydelse?

Var jeg åben overfor børnenes spor? Gav jeg plads til deres input?

Havde jeg øje for alle børnenes deltagelsesmuligheder?

Hvordan var "musikken i rummet"? - Det forstår vi som tonen, stemningen blandt børn og voksne. Det siger noget om den voksne som karavanefører. Er stemningen hektisk med meget instruktion og korrigerende af adfærd? Er samtalerne engagerede og optaget af opgaven/aktiviteten?

Vi vil i 2025 bidrage med "Pædagogisk analyse-model" (Thomas Norddal) som redskab til udvikling af den pædagogiske praksis.

Det kan være temaer som "Legepladsen som rum til fordybet leg", "Samlingen som sprogligt læringsrum", "kvalificering af mad og måltidspædagogikken".

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Vores evaluering af læreplanen sker fremadrettet ved, at vi hvert andet år løbende nærlæser og kvalificerer de enkelte afsnit og slutter med spørgsmålet, "Hvor kan vi se det ske"

Vores arbejde med de enkelte læreplanstemaer spejles i vores dagbøger til forældrene. Her ser vi et bredt billede af, hvad der sker i løbet af året. Det holdes op med vores smtte-modeller på de aldersopdelte grupper og større projekter.

"Gør vi det, vi tror vi gør"

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC